

Zbirka odločb sodne prakse

Zadeva C-33/14 P

Mory SA, v stečaju in drugi proti Evropski komisiji

„Pritožba — Državne pomoči — Ničnostna tožba — Člen 263 PDEU — Dopustnost — Nezakonite in nezdružljive pomoči — Obveznost zagotovitve vračila — Sklep Evropske komisije, da se obveznost zagotovitve vračila ne razširi na prevzemnika upravičenca do pomoči — Pravni interes — Odškodninska tožba in tožba za zagotovitev vračila pomoči pred nacionalnimi sodišči — Procesno upravičenje — Tožeča stranka, na katero se akt posamično ne nanaša“

Povzetek – Sodba Sodišča (tretji senat) z dne 17. septembra 2015

- Sodni postopek — Predlog za ponoven začetek ustnega postopka — Predlog za predložitev stališč glede pravnih vprašanj, postavljenih v sklepnih predlogih generalnega pravobranilca — Pogoji za ponovno odprtje*
(člen 252, drugi odstavek, PDEU; Statut Sodišča, člen 23; Poslovník Sodišča, člen 83)
- Ničnostna tožba — Fizične ali pravne osebe — Pogoji dopustnosti — Pravni interes — Procesno upravičenje — Kumulativna pogoja — Nedopustnost tožbe, če že eden od pogojev ni izpolnjen*
(člen 263, četrti odstavek, PDEU)
- Pritožba — Razlogi — Nadzor Sodišča nad pravno opredelitvijo dejstev — Dopustnost*
(člen 256(1) PDEU; Statut Sodišča, člen 58, prvi odstavek)
- Ničnostna tožba — Pravni interes — Temelj morebitne odškodninske tožbe — Odškodninska tožba, vložena pred nacionalnim sodiščem po vložitvi ničnostne tožbe — Dopustnost — Pogoji*
(člen 263, četrti odstavek, PDEU)
- Ničnostna tožba — Pravni interes — Podlaga tožb pred nacionalnimi sodišči — Dopustnost — Zahteva*
(člen 263, četrti odstavek, PDEU)
- Ničnostna tožba — Fizične ali pravne osebe — Pojem predpisa v smislu člena 263, četrti odstavek, PDEU — Vsi splošni akti razen zakonodajnih aktov — Sklep Komisije, s katerim je ugotovljeno, da obveznost zagotovitve vračila ne vpliva na prevzemnika sredstev podjetja, ki je bilo upravičeno do nezakonitih in nezdružljivih pomoči — Izključitev*
(člen 263, četrti odstavek, PDEU)

7. Ničnostna tožba — Fizične ali pravne osebe — Akti, ki jih neposredno in posamično zadevajo — Sklep, sprejet brez formalnega postopka preiskave, ki je povezan s sklepom, sprejetim na koncu formalnega postopka preiskave, in ki ga dopolnjuje –Podjetje, ki je konkurenčno podjetju, upravičenemu do pomoči — Neobstoj dokaza, da državni ukrep bistveno vpliva na položaj na trgu — Nedopustnost

(člena 108(2) in 263, četrti odstavek, PDEU)

1. Glej besedilo odločbe.

(Glej točke od 24 do 28.)

2. Kar zadeva dopustnost ničnostne tožbe, sta pravni interes in procesno upravičenje ločena pogoja dopustnosti, ki ju mora fizična ali pravna oseba izpolnjevati kumulativno, da bi vložila dopustno ničnostno tožbo na podlagi člena 263, četrti odstavek, PDEU.

Prvič, ničnostna tožba fizične ali pravne osebe je dopustna le takrat, kadar ima ta oseba interes za razglasitev ničnosti izpodbijanega akta. Pogoj za tak interes je, da ima lahko razglasitev ničnosti tega akta pravne posledice in da lahko rezultat pravnega sredstva stranki, ki ga je vložila, prinese korist. Pravni interes tožeče stranke mora biti obstoječ in dejanski in mora ob upoštevanju predmeta tožbe obstajati ob vložitvi tožbe, sicer ta ni dopustna, in biti podan do razglasitve sodne odločbe, sicer se postopek ustavi. Pravni interes je tako bistveni in prvi pogoj za vsa pravna sredstva pred sodišči.

Drugič, dopustnost tožbe, ki jo vloži fizična ali pravna oseba zoper akt, ki ni naslovljen nanjo, na podlagi člena 263, četrti odstavek, PDEU je pogojena s tem, da se ji prizna procesno upravičenje, ki obstaja v dveh primerih. Najprej, tako tožbo je mogoče vložiti, če se ta akt nanjo neposredno in posamično nanaša. Nato, taka oseba lahko vloži tožbo zoper predpis, ki ne potrebuje izvedbenih ukrepov, če se nanjo neposredno nanaša.

Vlagateljica pravnega sredstva zato ne more trditi, da zgolj okoliščina, da se akt na fizično ali moralno osebo neposredno in posamično nanaša, nujno dokazuje njen pravni interes.

(Glej točke od 55 do 59 in 62.)

3. Sicer je samo Splošno sodišče pristojno za ugotavljanje in presojo dejanskega stanja ter načeloma za presojo dokazov, ki jim je sledilo za utemeljitev dejanskega stanja, vendar je Sodišče pristojno, da opravi nadzor, če je Splošno sodišče opredelilo njegov pravni značaj in pravne posledice, ki izhajajo iz njega. Zato je vprašanje, ali ob upoštevanju takega dejanskega stanja in dokazov razglasitev ničnosti spornega sklepa od sodišča Unije pritožnicam prinese v okviru tožbe, vložene pri nacionalnih sodiščih, korist, s katero je mogoče dokazati njihov pravni interes pred sodiščem Unije, pravno vprašanje, ki spada v okvir nadzora, ki ga Sodišče opravlja v okviru pritožbe.

(Glej točko 68.)

4. Za vložitev ničnostne tožbe na podlagi člena 263, četrti odstavek, PDEU, kot podlage za morebitno odškodninsko tožbo ima lahko tožeča stranka interes, če ta odškodninska tožba ni hipotetična. Če tožeča stranka v začetni vlogi, s katero je pri Splošnem sodišču vložila ničnostno tožbo, napove vložitev odškodninske tožbe pri nacionalnem sodišču, lahko to vloži po tem, ko je vložila ničnostno tožbo pri Splošnem sodišču.

V teh okoliščinah je treba pravni interes presojati *in concreto*, pri tem pa upoštevati zlasti posledice domnevne nezakonnosti in naravo domnevno povzročene škode. Če Komisija s sklepom glede nezakonitih in nezdružljivih pomoči, ki jih je prejelo upravičeno podjetje, naloži zagotovitev vračila teh pomoči in s poznejšim sklepom, izpodbijanim v okviru ničnostne tožbe, ugotovi, da ta obveznost

zagotovitev vračila ne vpliva na podjetje, ki je prevzelo sredstva upravičenega podjetja, je tako že s to okoliščino dokazano, da ima vlagateljica pravnega sredstva interes, da predlaga razglasitev ničnosti spornega sklepa, saj njena odškodninska tožba pri nacionalnih sodiščih glede na to, da je njen namen povrnitev škode, za katero zatrjuje, da jo je utrpela zaradi dodelitve spornih pomoči, temelji ravno na premisi, da je treba prevzemnika sredstev upravičenega podjetja šteti za upravičenca do teh pomoči. Ker bi namreč lahko bila posledica razglasitve ničnosti spornega sklepa ta, da bi bilo treba prevzemno podjetje šteti za upravičenca do spornih pomoči, katerih dodelitev pa naj bi povzročila škodo, ki jo zatrjuje vlagateljica pravnega sredstva, bi se namreč že s tako razglasitvijo ničnosti povečale možnosti za uspeh pri nacionalnem sodišču vložene odškodninske tožbe v delu, v katerem je ta uperjena zoper prevzemno podjetje, in bi zato ta vlagateljica pravnega sredstva v okviru te tožbe pridobila korist.

V zvezi s tem ni mogoče zahtevati, da vlagateljica pravnega sredstva dokaže, da bi se lahko prevzemno podjetje po nacionalnem pravu dejansko štelo za odgovorno za zatrjevano škodo zgolj zato, ker je prevzela sredstva upravičenca nezakonitih in nezdružljivih pomoči. Sodišče Unije namreč pri preizkusu ali je podan pravni interes ni pristojno, da presodi, ali je na podlagi nacionalnega prava utemeljenost tožbe, vložene pri nacionalnih sodiščih, verjetna, in s tem nadomesti nacionalna sodišča pri taki presoji.

(Glej točke 69, 70 od 74 do 76 in 79.)

5. Pravni interes za ničnostno tožbo na podlagi člena 263, četrti odstavek, PDEU lahko izhaja iz vsake tožbe pred nacionalnimi sodišči, v okviru katere lahko morebitna razglasitev ničnosti akta, izpodbijanega pred sodiščem Unije, vlagateljici pravnega sredstva prinese korist.

Razglasitev ničnosti sklepa, s katerim Komisija ugotovi neuplivanje na podjetje, ki je prevzelo sredstva podjetja, ki je bilo upravičeno do nezakonitih in nezdružljivih pomoči in ki jih mora vrniti, bi tako lahko vlagateljici pravnega sredstva v okviru tožbe, ki jo je vložila pri nacionalnem sodišču, da bi državo članico zavezala, da sporne pomoči izterja, prinesla korist, saj ne bi bilo prevzemno podjetje zaradi te razglasitve ničnosti več nujno izključeno iz obveznosti vračila, ki izhaja iz spornega sklepa, tako da bi se z razglasitvijo ničnosti tega sklepa možnosti za uspeh te tožbe pri nacionalnem sodišču povečale.

Čeprav bi v teh okoliščinah lahko nekateri preudarki vplivali na pravni interes vlagateljice pravnega sredstva pri nacionalnem sodišču, pa ta okoliščina nikakor ne more vplivati na pravni interes iste vlagateljice pravnega sredstva pred sodiščem Unije, saj lahko rezultat ničnostne tožbe, vložene pri zadnjenavedenemu sodišču, vpliva na izid tožbe pred nacionalnim sodiščem, katere namen je izterjava spornih pomoči.

(Glej točke 80, 81 in 83.)

6. Glej besedilo odločbe.

(Glej točko 92.)

7. V okviru ničnostne tožbe na področju državnih pomoči, če je s predmetom izpodbijanega sklepa pojasnjeno, da pomoči ni mogoče izterjati od prevzemnika dela sredstev prvotnega upravičenca do teh pomoči, ki se štejejo za nezakonite in nezdružljive in ki jih mora zadnji vrniti ob uporabi prejšnjega sklepa Komisije, je treba izpodbijani sklep šteti za sklep, ki je povezan z navedenim prejšnjim sklepom, s katerim je naložena zagotovitev vračila glede prvotnega upravičenca, in ga dopolnjuje, ker je zaradi dogodka, ki se je zgodil po sprejetju zadnjenavedenega sklepa – v tem primeru prevzem tretje osebe dela sredstev prvotnega upravičenca do navedenih pomoči – z izpodbijanim sklepom pojasnjen domet glede statusa upravičenca do spornih pomoči in s tem glede statusa dolžnika, ki je zavezan vrniti pomoči.

Ker je Komisija sprejela prejšnji sklep, s katerim je bila naložena zagotovitev vračila nezakonitih in nezdružljivih pomoči glede prvotnega upravičenca, na koncu formalnega postopka preiskave, določenega v členu 108(2) PDEU, je za vlagateljico pravnega sredstva mogoče šteti, da se sporni sklep nanjo posamično nanaša v smislu člena 263, četrti odstavek, PDEU, zlasti če dokaže, da je dodelitev spornih pomoči bistveno vplivala na njen položaj na trgu. Zgolj dejstvo, da bi jo lahko šteli za zadevno stranko v smislu člena 108(2) PDEU, pa ne more zadoščati za priznanje, da je tožba dopustna.

V tem kontekstu tudi okoliščina, da je vlagateljica pravnega sredstva vložila tožbe pri nacionalnih sodiščih, da bi na eni strani državne organe zavezala k zagotovitvi vračila spornih pomoči in da bi ji bila na drugi strani povrnjena škoda, ki jo je utrpela zaradi dodelitve teh pomoči, ne more zadostovati za individualizacijo vlagateljice pravnega sredstva v smislu te določbe, saj lahko vsaka oseba morebiti vloži tako tožbo.

(Glej točke od 103 do 106 in 109.)